

Socialdemokraternas förslag till drift- och investeringsbudget för 2017

Innehållsförteckning

Sammanfattning	2
Våra viktigaste reformer i korthet	4
Socialdemokraternas budgetförslag	7
Kommungemensamt	7
Kommunfullmäktige	8
Överförmyndarnämnden	9
Kommunstyrelsen	10
Utbildningsnämnden	14
Kultur- och fritidsnämnden	20
Socialnämnden	23
Vård- och omsorgsnämnden	25
Bygg-, miljö- och hälsoskyddsnämnden	29
Näringslivsnämnden	31
Tekniska nämnden	34
Bilaga 1. Budgeten i siffror - driftsbudget	38
Bilaga 2. Budgeten i siffror - investeringsbudget	39
Bilaga 3. Socialdemokraternas förslag till beslut i sammanfattning	40

Sammanfattning

Värmdö är en fantastisk kommun att leva i. Men det finns en del utmaningar. De största utmaningarna finns i skolan men även välfärden brister när äldre inte får den omsorg och vård de behöver, funktionsnedsatta står utan stöd de är berättigade till och alltför många är utan bostad och jobb.

Huvudfokus för socialdemokraterna är skolan. Socialdemokraterna är skolpartiet i Värmdö. Det är i förskolan och skolan som grunden för framtiden läggs. Tyvärr är Värmdös skolor idag inte tillräckligt framtidssäkrade. Lärartätheten och lärarbehörigheten är på sina håll låg i Värmdö. Kunskapsresultaten är inte tillräckligt höga vilket bland annat visar sig genom att närmare 25% av Värmdös gymnasieungdomar inte slutför gymnasiet med godkända betyg och därmed hamnar i riskzonen för att hamna i utanförskap. Värmdö har också svårt att attrahera de bästa lärarna. Alltför många föräldrar och elever väljer skolor utanför kommunen. Barn i behov av stöd får inte rätt förutsättningar att nå sina mål. Fritidshemmen har stor barngrupper och har under lång tid varit bortprioriterad.

Så kan vi inte ha det. Värmdö ska möta framtiden med kunskap. Vi är inte nöjda förrän det är studiero i klassrummen och alla elever klarar skolan. Valet står mellan hundra kronor mer i plånboken eller möjligheten att anställa hundra pedagoger. Vi har gjort vårt val.

Därför gör vi socialdemokrater en historisk satsning på skolan i Värmdö. I vårt budgetförslag föreslår vi att de 70 miljoner kronor som den Moderatstyrda alliansen föreslagit i skattesänkning istället går till skolan. Med vårt förslag kan vi anställa fler lärare med hög utbildning, ge möjlighet till konkurrenskraftiga löner samt kompetensutveckla den befintliga personalen i skolan.

Men det är inte bara i skolan som utmaningarna finns. Välfärdsverksamheten i Värmdö har under flera år varit underbudgeterad. Det har lett till att äldre inte får den vård och omsorg de behöver. Att det saknas platser på äldreboenden, gruppboenden och korttidsboenden. Att äldre män och kvinnor plågas av ensamhet och otrygghet i hemmet och att hemtjänstens personal måste stressa allt mer för att exempelvis hinna servera måltider på 15 minuter.

Det har också lett till att stora besparingar på assistans och ledsagning för funktionsnedsatta värmdöbor och att föräldrar till funktionsnedsatta barn har svåra förutsättningar för att få vardagspusslet att gå ihop. Inom socialtjänsten har arbetet med förebyggande insatser inte räckt till samtidigt som personalen arbetar under hård press.

Rör inte värmdöbornas välfärd, är vårt budskap. Vi måste ha råd med personal för att inte skära i omsorgen för våra äldre. Vi kan inte skära i LSS-insatser som leder till att anhöriga tvingas från jobb.

Värmdö rankar lågt i medborgarundersökningar, bland annat kring kommunens service och höga avgifter. Det vill Socialdemokraterna möta med flera avgiftssänkningar. Vi genomför

"Värmdö simmar" där skolorna stöttas för simundervisningen på Gustavsbergbadet. Vi sänker avgifterna för trygghetslarm och vi sänker avgifterna för VA-anlutningen för Attefallshus till 3 000 kr där det redan finns VA-anlutning. Förutom investeringarna i välfärden föreslår vi också insatser för ökat bostadsbyggande och prispresade hyresrätter, snabbare utbyggnad av VA-nätet i kombination med gång- och cykelvägar samt fler infartsparkeringar.

Vi rankar även lågt i Svenskt näringslivs rankning av företagsklimatet i kommunen. Där ligger vi på plats 182 i riket och har med det backat jämfört med föregående år. Vi ligger även näst sist i länet och i vissa kategorier, exempelvis när det kommer till tillämpning av lagar och regler, ligger vi absolut sämst till i länet. Det här är ytterst problematiskt. När vi blir fler som bor på Värmdö måste det även bli fler arbetstillfällen i kommunen. Då är ett bra företagsklimat en viktig del.

Totalt uppgår våra reformer till närmare 100 miljoner kronor. Allt finansierat på ett ansvarsfullt och ekonomiskt hållbart vis. Till skillnad från Allians för Värmdö väljer vi inte kortsiktiga sänkningar av skatten motsvarande 100 kronor per månad. Vi avstår också från att bryta mot överskottsmålet som samtliga partier i kommunfullmäktige stått bakom. Vi gör även en allmän ramuppräknings på 2%. När vi i framtiden får fler som blir äldre och färre som betalar skatt behövs det mer resurser till välfärden, inte mindre.

Socialdemokraternas budgetförslag vilar på tre strategiska principer:

- Värmdö ska möta framtiden med kunskap. Därför är förskolan, skolan och bättre resultat vår viktigaste prioritering.
- Värmdö ska växa - på ett hållbart sätt och ta sin del av ansvaret för Stockholmsregionens bostadsbehov.
- Värmdö ska utveckla framtidens välfärd och service med värmdöbornas behov i centrum.

Våra viktigaste reformer i korthet

Kommunens utveckling

- Markköp för fler nya bostäder och arbetsplatser (40 mnkr)
- Fördubbling av utbyggnaden av kommunalt vatten och avlopp (5 mnkr)
- Förverkliga ambitionen med Ekobackens företagsområde med klimatinriktad företagsamhet, visningspark samt återvinningscentral med återbruk. (44 mnkr investeringsbudget)
- Förebyggande insatser i samverkan med det civila samhället och arbete med den så kallade överenskommelsen (1,5 mnkr)
- Klimatsatsning (1 mnkr)

Utbildningsnämnden

- Fler lärare och mer resurser till förskolan, skolan och fritids. Vi höjer skolpengen med 6%. (50,4 mnkr)
- Fler elever ska nå höga kunskapsresultat genom kompetensutveckling och behörighetsgivande satsning hos personalen, central vikariepool, bättre skolmat, extra satsning på att alla ska klara gymnasiet. (6,8 mnkr)
- Jämlik och trygg skola och fritids genom central elevhälsa och resurspool, kvalitetssatsning på fritids, antimobbningssatsning, utökad skolskjuts och gratis simundervisning för de minsta. (9,5 mnkr)
- Tidiga insatser i förskolan genom minskade barngrupper, språk- och lässatsning samt giffri förskola. (2,1 mnkr)
- Upprustning av lärmiljöer och skolgårdar (20 mnkr investeringsbudgeten)

Kultur och fritid

- Ökad tillgänglighet och förbättrad vardagsmotion och friluftsliv för alla genom satsningar på spontanidrottsplatser/ konstgräsplaner, utegym samt särskilda satsningar för en mer aktiv fritid för funktionsnedsatta. (Drift och investering 14,5 mnkr)
- Sänkta trösklar för resurssvaga och mer aktiv fritid genom satsning på samverkan med föreningslivet för aktiv fritid efter skolan (0,2 mnkr)
- Investering i bokbuss 2.0 (Drift och investering 1,1 mnkr)

Socialnämnden

- Ökade resurser till socialtjänsten så att fler får det stöd de behöver (2,5 mnkr)
- Tidiga insatser för ungdomar med fokus på alkohol och droger och fältverksamheten (1,5 mnkr)

Vård- och omsorgsnämnden

- Äldresatsning som bland annat innehåller bättre vård till demenssjuka, minskade avgifter och förbättrad service till äldre genom sänkt avgift för trygghetslarm, servicebusslinje, Internetutbildning för alla över 65 år samt inrättandet av äldreombudsman. (8,225 mnkr)
- Satsning på funktionsnedsatta som bland annat innehåller ökade resurser och förbättrat stöd till funktionsnedsatta enligt LSS, inrättandet av ombudsman för funktionsnedsättningsfrågor, utbildning av politiska företrädare i LSS samt bygge av ett nytt gruppboende för funktionsnedsatta (2,975 mnkr). I Kultur- och fritidsnämnden avsätts också 1 mnkr för en mer aktivt fritid för funktionsnedsatta.

Bygg hälso och miljöskyddsnämnden

- Lokal handlingsplan för giffri vardag i Värmdö.
- Satsning på förbättrat bemötande, service och information till medborgare, näringsliv och offentlig sektor. (0,5 mnkr)

Näringslivsnämnden

- Värmdökontraktet som syftar till att få fler av de som står långt från arbetsmarknaden att komma i arbete. (1,5 mnkr)
- Första-jobbet-garanti för unga 15-17 (0,5 mnkr)
- Kompetenslyft Värmdö - En vuxenutbildning av hög kvalitet
- Etablera en turistbyrå
- Näringslivshub och Seniorkonsulterna

Tekniska nämnden

- Fler infartsparkeringar (30 mnkr)

- Upprustning av förskolors och skolors inomhus- och utomhusmiljöer, tillgänglighetsanpassning av lekmiljöer samt trafiksäkerhetsåtgärder vid skolorna.
- Fler laddstolpar för el-bilar
- Förbättrad latrintömning till havs (1 mnkr)
- Fler lekplatser i Värmdö (5 mnkr)
- Fler säkra gång- och cykelövergångar över vägarna (7 mnkr)
- Kostnadsfritt Wifi på centrala platser (0,3 mnkr)

Kommungemensamt

Förslag till beslut (Alliansens förslag inom parantes)

1. (A1) Den kommunala skattesatsen fastställs till 19,88 för år 2017, vilket innebär en oförändrad skattesats jämfört med 2016.
2. (A2) De direktiv för nämndernas verksamhet som redovisas under respektive nämnd i budgetdokumentet fastställs i enlighet med Socialdemokraternas förslag.
3. (A6) Investeringsbudgeten fastställs för år 2017 justerat med Socialdemokraternas ändringar under respektive nämnd.
4. (A9) Taxor och avgifter fastställs för kommunens verksamheter i enlighet med Socialdemokraternas ändringar under respektive nämnd.
5. (A14) Kommunstyrelsen har rätt att ha en checkräkningskredit för koncernen om 100 mnkr, dvs en sänkning med 50 mnkr jämfört med 2016.
6. (A16) För upprustning av Farstavikens skola/Ekedal avsätts ytterligare 80 mnkr i 2018 års investeringsbudget. Förvaltningen ges i uppdrag att skyndsamt utreda alternativa lösningar för utökad kapacitet och för en modernare lärmiljö samt genomföra en medborgardialog om förslagen.

Kommunfullmäktige

Kommunfullmäktige är det beslutande organet för ärenden som är av principiell karaktär eller av större vikt för kommunen samt anger mål och riktlinjer mm. Under 2017 kommer vi att verka för att det demokratiska arbetet förstärks och fördjupas i Kommunfullmäktige och i kommunen som helhet.

Specifikation till driftbudget Kommunfullmäktige m.fl.

Driftbudget 2017 (tkr)	Kostnader	Intäkter	Netto
KF Budget 2016	6 400	0	6 400
Kommundirektörens förslag till budget	6 778	0	6 778
<i>Socialdemokraternas förslag 2017</i>			
Socialdemokraternas budget 2017			6 800

Förslag till beslut

7. (A17) Kommunfullmäktiges, valnämndens och revisionens budget fastställs för år 2017 i enlighet med de uppgifter som redovisas under kommunfullmäktige.

Överförmyndarnämnden

Överförmyndarnämnden får en ramhöjning för kostnader som det ökande behovet av gode män för med sig. Däremot löser det inte problemet med den snabba personalomsättning som sker inom nämndens förvaltning där hela personalen återigen har sagt upp sig. För att komma till botten med orsakerna bakom personalomsättningen avsätts därför ytterligare 0,1 mnkr för att genomföra en extern utredning.

Specifikation till driftbudget Överförmyndarnämnden

Driftbudget 2017 (tkr)	Kostnader	Intäkter	Netto
KF budget 2016	3 678	-1 014	2 664
Kommundirektörens förslag till budget 2017	4 913	-1 850	3 063
<i>Socialdemokraternas förslag 2017</i>			
Utredning personalomsättning			-100
Socialdemokraternas budget 2017			3 200

Förslag till beslut

8. (A18) Överförmyndarnämndens budget fastställs för år 2017 i enlighet med de uppgifter som redovisas under överförmyndarnämnden.

Kommunstyrelsen

Kommunstyrelsen har en central roll för att kommunen utvecklas på ett positivt sätt. Här finns ansvaret för en god detaljplanering, för strategiska investeringar och ansvaret att säkerställa att nämnder och styrelser fungerar och fullgör sina uppgifter.

Samhällsplanering: Bostäder, arbetsplatser och mark

Potentialen för en god samhällsutveckling är stor i vår kommun. Vi lever i en fantastisk skärgårdsmiljö med både tätort som har stolt historia och glesbygd vid skog och hav. Utmaningar saknas inte. Vi behöver samhällsplanera klokt för fler bostäder och arbetsplatser. Möjligheterna att kunna röra sig både inom kommunen och vidare måste utvecklas med god kollektivtrafik och ett modernt vägnät. Kommunen behöver ta en mer aktiv roll och bli bättre på att investera i strategiska markområden för framtida behov.

Vår målsättning är uttalad, det behöver byggas ordentligt med hyresrätter och antalet arbetsplatser måste bli fler så att färre behöver pendla. Då får fler tid över till annat än arbetspendling och påfrestningen på miljön minskar. Det genererar mer liv i vårt samhälle dygnet om och vi, kommunen, blir mindre av en sovstad. Därför vill vi prioritera upp arbetet med detaljplaner. Vi avsätter 30 mnkr i investeringsbudgeten 2017-2018 för aktiva markköp till bostäder och 10 mnkr för markköp till arbetsplatsområden.

Hemmetatorp är till exempel ett strategiskt beläget område som ligger nära kollektivtrafikstråket. Vi vill starta detaljplaneläggning för detta område omgående. Det passar utmärkt för både bostäder, arbetsplatser och samhällsnytta (infartsparkering, återvinningsstation, mm.)

När det gäller hyresrätter är vi glada över samarbetet med Rikshem i Värmdö bostäder som redan resulterat i att ett femtiotal hyresrätter börjat byggas vilket är nästan tre gånger mer än vad den moderatledda alliansen klarade av under de två föregående mandatperioden. Detta räcker dock inte utan vi behöver generellt öka takten med vårt bostadsbyggande för att nå upp i de 500 lägenheter inom Värmdö bostäder som vi förbundit oss till. Dessa 500 är dessutom inte tillräckligt för att möta den stora bostadsbrist som finns i regionen utan är bara början.

Det räcker dock inte med att bara bygga fler hyresrätter utan människor måste även ha råd att bo i dem. Nyproducerade hyresrätter har ofta höga hyror. Det är inte ovanligt att månadskostnaden för en nyproducerad hyresrätt ligger över månadskostnaden för en nyproducerad bostadsrätt i samma storlek. En av de saker som trissar upp hyrorna är kostnaden för att köpa mark. I Örebro utreder de just nu en ny modell som går ut på att i de fallen där kommunen äger marken kan avtal skrivas där marken enbart säljs ifall köparen lovar att sätta rimliga hyror. Detta är en modell vi föreslår att förvaltningen utreder med utgångspunkten att markanvisningspolicyn kompletteras med Örebromodellen.

Utbyggnaden av vatten och avlopp

Utbyggnad av VA är ett område där vi tycker det går för långsamt. En av flaskhalsarna för att öka utbyggnadstakten är planberedskapen, som vi därför föreslår ska förstärkas med interna eller externa resurser. Kostnad 5 mnkr.

Investering i Ekobacken

Ekobacken, som det tidigare fanns så stolta planer för, har plansprängts och sen lämnats åt sitt öde. Vi vill se ambitionen om ett företagsområde med klimatinriktad företagsamhet, visningspark samt återvinningscentral förverkligas. Projektet kan med fördel utökas med återbruksverksamhet. I samband med detta ska regeringen uppvaktas för att Värmdö ska kunna delta i nyindustrialiseringsstrategins satsningar på hållbar produktion och innovationskraft. Vi avsätter 44 mnkr i investeringsbudgeten för Ekobacken.

Klimatfond

En klimatinvesteringsfond instiftas för att öka takten i det lokala miljöarbetet. Fonden ska möjliggöra satsningar utöver ordinarie verksamhet och möta initiativ från såväl regering, universitet som företag. Exempelvis vill vi initiera projekt inom ramen för den nationella satsningen Klimatklivet och vi vill stödja våra kommunala bolag att göra detsamma. Fonden kan i sammanhanget användas för förstudier. Fonden kan vidare användas för att identifiera lämpliga pilotprojekt där satsningar i Värmdö kan utgöra testbädd för projekt inom universitet och högskola. Vi avsätter 1 mnkr för Klimatfonden i investeringsmedel.

Grönområden

För att kunna växa långsiktigt klokt och balanserat krävs också att beslut om var vi inte ska bygga och exploatera, områden med viktiga miljö- och naturområden. Redan för ett par år sedan tog kommunen ställning för naturreservat som inte förverkligats ännu. Vi vill säkerställa att så sker genom att i tidigarelägga bildandet av naturreservat i två av de angivna områdena; Ekedalsskogen och Sandhamn. För ändamålet tillförs erforderliga investeringsmedel.

Informationstavla väg 222

För att tydligare informera om aktuella evenemang och attraktioner i Värmdö föreslår vi att den tidigare beslutade ljussatta informationstavlan vid väg 222 innan avfarten till Gustavsberg uppförs.

Social investeringsfond och arbete med Överenskommelsen

I Värmdö finns alltför många som inte får stöd och hjälp i tid. Ofta är det först när problemen blir påtagliga som insatser görs. Kommunen behöver inleda arbetet med sociala investeringar, särskilt i unga år. Det är en vinstaffär för kommunen, både mänskligt och ekonomiskt, och för den enskilde kan insatserna vara skillnaden mellan utanförskap och möjligheten att förverkliga sina drömmar. Vi vill inrätta en social investeringsfond på 1 mnkr som kommunstyrelsen ansvarar för, ur vilken såväl kommunförvaltningen som frivilligorganisationer kan äska medel.

Den sociala investeringsbudgeten kan bland annat inrymma arbete med:

- informationsprojekt för att få fler familjehem, jourhem, kontaktfamiljer, ledsagare och gode män i kommunen,
- plan för att bekämpa barnfattigdom,
- satsningar på inflytande för barn och unga, (ex återinrätta ungdomsparlamentet),
- sociala kriterier vid upphandlingar.

För Överenskommelsen avsätts 0,5 mnkr. Det finns även möjligheter för föreningar och kommunförvaltningen att inom ramen för Överenskommelsen äska medel ur den sociala investeringsfonden ifall det finns behov och medel och intentionerna överensstämmer med den sociala investeringsfondens fokus.

Effektiviseringar och besparingar

Efter år av överskott och icke utnyttjade projektmedel i kommunstyrelsen budgeterar vi inte för de projekt som inte genomförts samt drar av för överbudgetering av Kommunstyrelsens budget. Vi anser också att kommunstyrelsens föreslagna ramhöjning inte är nödvändig då dessa kostnader bör rymmas inom befintlig ram.

Kommundirektören får i uppdrag att genomföra effektiviseringar inom den centrala kommunala förvaltningen för att uppnå besparingar på 5 mnkr och OH-kostnader minskas med 2 mnkr (återfinns under verksamhetens nettokostnader i driftsbudgeten).

Kommunens checkkredit sänks från 150 mnkr till 100 mnkr. Besparing på helår bedöms uppgå till 0,5 mnkr.

Specifikation till driftbudget Kommunstyrelsen

Driftbudget 2017 (tkr)	Kostnader	Intäkter	Netto
KF Budget 2016	258 576	-95 856	162 719
Kommundirektörens förslag till budget 2017	280 814	-102 939	177 875
<i>Socialdemokraternas förslag 2017</i>			
Utebliven höjning av KS-ram			-12 250
Icke utnyttjade projektmedel samt minskad checkkredit			-7 750
Social investeringsfond och Överenskommelsen			1 500
Plansatsning för VA-utbyggnad			5 000
Socialdemokraternas budget 2017			164 400

Förslag till beslut

9. (A19) Kommunstyrelsens budget fastställs fastställs för år 2017 i enlighet med de uppgifter som redovisas under kommunstyrelsen.
10. (A20) Kommunstyrelsen bemyndigas att förvärva fastigheter inom en ram om 40 mnkr i enlighet med reglemente.
11. Förvaltningen får i uppdrag att utreda Örebromodellen.
12. Kommunstyrelsen ges i uppdrag att detaljplanlägga Hemmestatorp för bostäder, arbetsplatser och samhällsnytta (infartsparkering, återvinningsstation, mm.)
13. Kommunstyrelsen ges i uppdrag att utveckla Ekobackens företagsområde i enlighet med tidigare gemensamma ambitioner, med klimatinriktad företagsamhet, visningspark, återvinningscentral med tillägg av återbruksverksamhet. I investeringsbudgeten tydliggörs att kretsloppscentral ska etableras på Ekobacken (inte i Kil), 44 mnkr i ytterligare avsättning för ändamålet omallokeras.

Utbildningsnämnden

Resan mot framtiden börjar i förskolan och skolan. Varje barn har rätt att utvecklas till sin fulla potential.

De allra flesta trivs i skolan. Elever som har studiero och känner sig trygga lyckas bättre i skolan. Men så är det inte för alla. Många elever får inte den studiero och det stöd de behöver för att lyckas i skolan. Skolan är alltför mycket ett system som barn ska anpassa sig till snarare än att skolan formas runt eleverna utifrån elevernas behov. Alltför många elever känner sig otrygga på raster och på fritids. Fritidshemmen har under en längre tid dragits med stora barngrupper samt en låg andel utbildad personal. Det vill vi förändra.

I Värmdö har vi bra personal, men vi vill möta den låga andelen högskoleutbildad personal i förskolan (23% i förhållande till 44% i riket), fritidshem (11% i förhållande till 47% i riket) samt grundskola (80% i förhållande till 87% i riket) med offensiva satsningar på behörighetsgivande studier samt kompetensutveckling.

En annan utmaning vi ser är att många elever i grundskolan väljer att resa till Nacka för att gå i skolan där. Vår ambition är att Värmdös skolor ska vara det absolut bästa alternativet för våra barn så att de får den bästa utbildningen på hemmaplan.

Den socialdemokratiskt ledda regeringen har genomfört den största skolsatsningen på över ett decennium. 13 000 fler lärare arbetar i Sveriges skolor idag och våra barngrupper minskar så att vartenda barn blir bemött utifrån sina behov. Vårt mål är en jämlik kunskapsskola där nyckeln till framgång ligger i investeringar i tidiga insatser och engagerade, kunniga lärare.

Lärande, likvärdighet och långsiktighet är grundpelare i vår skolpolitik. Värmdös skolor ska karaktäriseras av ett lustfyllt, kreativt lärande av god kvalitet, där alla elever möts av höga förväntningar oavsett deras bakgrund.

1. Investering i lärarna och mer resurser till skolan (50,4 mnkr)

Nyckeln för en framgångsrik skola är skickliga och engagerade lärare. Tillräckliga ekonomiska resurser är inte allt, men ger en grundförutsättning för rektorerna att rekrytera och behålla sin personal.

Höjda lärarlöner och uppräknings av skolpeng och tilläggsbelopp

Vi investerar i höjda lärarlöner, mindre klasser och mer kunskap. Genom att varje elev tidigt får med sig grunderna, utvecklas basen för att utvecklas i andra ämnen senare under skolgången. För att alla elever ska ges likvärdiga möjligheter att lyckas i skolan höjer vi den ordinarie skolpengen för förskola, grundskola, grundsärskola och fritids.

- Förskolepengen höjs med 6%, motsvarande 13,8 miljoner mer än kdir. förslag
- Grundskolans skolpeng höjs med 6%, motsvarande 20,7 miljoner mer än kdir. förslag
- Grundsärskolans resurser höjs med 6%, motsvarande 1,7 miljoner mer än kdir. förslag

- Pedagogisk omsorgspeng höjs med 6%, motsvarande 0,22 miljoner mer än kdir. förslag
- Fritidshemmens peng höjs med 6%, motsvarande 4,06 miljoner mer än kdir. förslag
- Gymnasieskolans programpeng höjs med 3%, motsvarande 2,03 miljoner mer än kdir. förslag
- Tilläggsbelopp höjs med 5%, motsvarande 7,8 miljoner mer än kdir. förslag

2. Jämlik och trygg förskola, skola och fritidshem (9,5 mnkr)

Alla elever ska ges likvärdiga möjligheter att lyckas i skolan. Det kräver att skolan anpassar undervisningen och lärmiljön efter elevens behov. I dagsläget finns det brister i skolans extra anpassningar och stöd där kommunen har ett ansvar att bistå med rätt resurser och kompetens utifrån elevernas behov.

Skolan är en central mötesplats där barn och ungdomars lärande står i centrum. Men skolan är också platsen för utveckling till sociala och demokratiskt ansvarstagande medmänniskor. Skolorna behöver bättre möjligheter och mer resurser för att arbeta aktivt med att skapa en trygg miljö i och utanför klassrummet. Vi vill genom satsningen "Värmdö simmar" stötta skolorna i att ge eleverna likvärdiga möjligheter till att lära sig simma.

För att skapa bättre möjligheter för samtliga barn att ta sig på ett säkert och tryggt sätt till skolan och göra det möjligt att ta del av den utvecklande verksamheten på fritids föreslår vi även i årets budget en satsning på en utökad skolskjuts.

I vårt paket för en trygg och jämlik förskola och skola föreslår vi följande satsningar:

Central elevhälsa och resurspool samt kompetenslyft

Det finns stora behov av extra kompetens inom elevhälsa och specialpedagogik i förskolor och skolor. Därför avsätter vi extra resurser för uppbyggnad av en central elevhälsa och resurspool med kompetenser som till exempel specialpedagog, kurator, logoped och psykolog samt resurspersoner som utformas efter verksamheternas behov. Vi investerar i en förstärkt kompetenssatsning för lärare, fritidspersonal och resurspersoner kring arbete med och undervisning av barn i behov av stöd. För ändamålet avsätter vi 2,2 mnkr.

Fritids- och antimobbningsatsning

Fritidshemmen har under en längre tid dragits med stora barngrupper samt en låg andel utbildad personal. Vi avsätter extra medel för minskade barngrupper och ökad kvalitet i fritidshemmen samt satsar på att fler i personalen får adekvat utbildning. En väg för ökad kvalitet på fritids kan ske genom samverkan med kultur-, fritids-, natur- och idrottsföreningar i vår kommun, för en mer aktiv fritid efter skoltid. I årets budget anslår vi extra medel för en antimobbningsatsning som ska ge fritidshem och skolor bättre förutsättningar att förebygga, identifiera och följa upp mobbning och kränkande behandling. För ändamålet avsätts 1,5 mnkr.

Värmdö simmar

Värmdö är en skärgårdskommun, där simkunnighet är ett måste. Som en del i att stötta skolorna i att ge eleverna likvärdiga möjligheter till att lära sig simma samt lägga grunden för en hälsosam livsstil stöttar vi skolorna i en satsning från förskoleklass till åk 3. I "Värmdö simmar" avsätter vi 2,8 mnkr för att alla barn ska lära sig simma under skoltid.

Satsning på skolskjuts

Vi väljer också att förstärka budgeten med 2 miljoner kronor för att förbättra skolskjutsen för funktionsnedsatta, glesbygdselever samt barn med behov av skolskjuts efter fritids så att fler föräldrar ges möjlighet till ett aktivt yrkesliv och barnen en säker och miljövänlig transport till och från skolan. För ändamålet avsätts 2 mnkr.

3. Höga kunskapsresultat (6,8 mnkr)

Värmdös skolor ska karaktäriseras av ett lustfyllt, kreativt lärande av god kvalitet, där alla elever möts av höga förväntningar oavsett deras bakgrund. Nyckeln för goda resultat i skolan är att barnen och eleverna möts av engagerad och kunnig personal.

För att nå höga kunskapsresultat i såväl grundskolan som gymnasiet föreslår vi investeringar i kompetensutveckling samt behörighetsgivande insatser för skolpersonalen, central vikariepool, hållbar och hälsosam skolmat i lugn skolmåltidsmiljö. Vi investerar också i olika åtgärder i grundskola och gymnasiet för att öka andelen elever som klarar gymnasiet.

Vi ställer oss bakom satsningarna i kommundirektörens förslag på ökat tilläggsbelopp för modersmålsundervisning samt svenska som andraspråk på 5%. Vi ställer oss även bakom uppskrivningen av tilläggsbeloppet för modersmålsundervisningen där beloppet höjs med 2000 kr samt pengarna för yrkesintroduktion som höjs från 89 000 kr till 100 000 kr.

Vi avsätter även 1 mnkr i investeringsbudgeten för en utveckling av fjärrundervisningen till glesbygdsområden i Värmdö.

Kompetensutveckling och behörighetsgivande satsning

För att möta behovet av förbättrad kompetensutveckling, kollegialt lärande och undervisningsutveckling föreslår vi att utvecklingsnavet Pedagog Värmdö inrättas. Det ska vara den samlande arenan för förskollärares, fritidspersonals och lärares kompetens- och metodutveckling. Pedagog Värmdö ska vara tillgänglig för såväl fristående som kommunala huvudmän.

För ändamålet avsätter vi 2,3 mnkr.

Central vikariepool

För att säkerställa hög kvaliteten i undervisningen även när någon i personalen blir sjuk, föreslår vi att inrätta en vikariepool för i första hand förskolor och skolor. För ändamålet avsätter vi 2 mnkr.

Hållbar och hälsosam skolmat i lugn skolmåltidsmiljö

Skolmaten betyder mycket för barnens och elevernas grundläggande behov som de hämtar kraft och näring ur under sin dag i förskolan och skolan. Skolmaten spelar också en betydande roll ur ett klimat och hållbarhetsperspektiv. Vi vill investera i ett medvetet förhållningssätt till skolmaten som både handlar om kunskap i tillagningsköken, men också i inköp och upphandling. Vi vill att Värmdös barn och unga ska äta god, hälsosam och hållbar mat i en trivsamt måltidsmiljö varför vi i årets budget investerar 1 miljon extra.

Alla ska klara gymnasiet

Vi vet idag att det bästa vaccinet mot arbetslöshet och utanförskap är att gå klart gymnasiet. Vi vill i årets budget ta krafttag mot de alarmerande siffror där vi kan konstatera att 24,2% av gymnasieeleverna går ut gymnasiet efter fyra år utan godkända betyg. Enbart 66% av eleverna går klart gymnasiet på 3 år.

Därför avsätter vi resurser till det förebyggande arbetet för att fler elever ska gå klart gymnasiet. Vi föreslår att SYV-arbetet i grundskolan förstärks och tidigareläggs. Vi föreslår att såväl grundskolorna samt gymnasieskolorna i kommunen utvecklar arbetet med åtgärdstrappor vid frånvaro samt att frånvaron också följs upp på central nivå. Vi kommer också driva på att överlämningarna mellan grundskola och gymnasium förbättras.

Vi föreslår att Värmdö arrangerar en mässa för elever i åk 8 och 9 i samband med Sommarjobbsmässan, där eleverna ges möjlighet att möta företrädare från Värmdös och Nackas utbildningsanordnare. Därutöver föreslår vi att det praktiska arbetet med uppföljningen av gymnasieelever med hög frånvaro förstärks och utökas. För ändamålet avsätts 1,5 mnkr.

4. Tidiga insatser i förskolan (2,1 mnkr)

Allt lärande börjar i förskolan. Vi vet att basen för goda resultat i skolan börjar tidigt med de små barnen. Vi vill investera i de faktorer som vi enligt forskning påverkar barns utveckling och lärande mest: dels barngruppernas storlek och organisering samt lärarnas kompetens och utbildningsnivå.

Vi ställer oss bakom att förskolepengen för barn med 25 timmars vistelse, som har förälder/vårdnadshavare som är föräldralediga med syskon, ska utgå med 90% och inte med 70% som det är idag.

Förskolesatsning

I budgeten satsar vi därför på att medfinansiera den statliga satsningen på minskade barngrupper samt en ökad andel utbildade förskollärare. För ändamålet avsätter vi 1 mnkr.

Språk- och lässatsning

För att stärka barnens språkutveckling, gör vi en språk- och lässatsning som syftar till att kartlägga samtliga förskolors arbete med språkutveckling samt lägga upp lokala strategier på förskolorna utifrån deras behov. Samtliga förskolor förses med adekvata bokpåsar som barnen

väljer böcker från. För ändamålet avsätts 0,8 mkr. Lässatsningen genomförs i samarbete med Kultur- och fritidsnämnden.

Skolans miljöarbete och giftfri förskola

Som en del av vårt arbete med hållbar utveckling avsätter vi 0,3 mnkr för att skapa giftfria lärmiljöer för våra barn och unga i förskolorna. Utöver det kommer vi också verka för att såväl förskolor som skolor ska upprätta handlingsplaner för energieffektiviseringsåtgärder samt plan för hur verksamheterna ska arbeta med kommunens miljömål.

5. Investering i upprustning av lärmiljöer och skolgårdar

En stimulerande lärmiljö ger bättre studieresultat och verkar positivt för elevhälsan. Därför ger vi tekniska nämnden i uppdrag att upprusta förskolors och skolors inomhus- och utomhusmiljöer, tillgänglighetsanpassa lekmiljöer samt säkra trafiksäkerheten vid skolorna. För ändamålet avsätts 20 mnkr i investeringsbudgeten.

Värmdö växer och kommunen behöver moderna och ändamålsenliga skollokaler för sin verksamhet. När det gäller renoveringen av Farstaviken/Ekedal, vill vi utreda alternativa lösningar för utökad kapacitet och för en modernare lärmiljö samt genomföra en medborgardialog om förslagen.

Specifikation till driftbudget Utbildningsnämnden

Driftbudget 2017 (tkr)	Kostnader	Intäkter	Netto
KF Budget 2016	2 041 473	-937 646	1 103 828
Kommundirektörens förslag till budget 2017	2 129 887	-988 895	1 140 992
<i>Socialdemokraternas förslag 2017</i>			
Skolpengshöjning enligt ovan specificering			50 400
Central elevhälsa, resurspool samt kompetenslyft			2 200
Fritids- och antimobbningsåtgärder			2 500
Värmdö simmar			2 800
Satsning på skolskjuts			2 000
Pedagog Värmdö, komp.utv, behörighetssatsning			2 300
Central vikariepool			2 000
Hållbar och hälsosam skolmat			1 000
Gymnasiesatsning			1 500
Förskolesatsning			1 000
Språk och lässatsning förskola			800
Satsning på giftfria förskolor			300
Socialdemokraternas budget 2017			1 209 800

Förslag till beslut

14. (A21) Utbildningsnämndens budget fastställs för år 2017 i enlighet med de uppgifter som redovisas under utbildningsnämnden.
15. (A22) Peng och ersättningar fastställs för verksamheter inom nämndens ansvarsområden enligt bilaga 7 i kommundirektörens förslag med justeringar i enlighet med de uppgifter som redovisas under utbildningsnämnden i socialdemokraternas förslag.

Kultur- och fritidsnämnden

Värmdö ska erbjuda ett aktivt kultur-, fritids-, idrotts- och friluftsliv som är tillgängligt för alla. Vi har ett rikt utbud som ger möjligheter för merparten av våra medborgare att ha en aktiv fritid och ett rikt liv. Vi är en skärgårdskommun med ett aktivt båtliv som växer.

Vi vill öka tillgången till en aktiv fritid. Det ska vara lätt att röra på sig och hitta någon fysisk aktivitet som passar inom rimligt avstånd. Det ska vara möjligt att utöva kulturell verksamhet i kommunens olika delar. Det ska även vara möjligt för allmänheten att få tillgång till skärgårdens stränder och badmöjligheter. Värmdös många föreningar gör viktiga insatser för värmdöborna. Vi vill utöka samarbetet med föreningslivet och tillsammans lösa gemensamma samhällsutmaningar.

1. Tydligare visioner och mål

En viktig del av att göra Värmdö till en attraktiv plats att leva och utvecklas på ur ett långsiktigt hållbart perspektiv är att ha en strategi för vad Kultur och fritidsnämnden vill med friluftsliv, kultur- och idrottslivet i kommunen. Vi kommer under 2017 att verka för att ta fram program för dessa tre delar. Programmen ska utvecklas i samverkan med föreningslivet och kan belysa frågor som vision, mål, samverkansformer, rollfördelning mm.

2. Ökad tillgänglighet och förbättrad vardagsmotion och friluftsliv för alla (1 mnkr)

Ett aktivt friluftsliv och vardagsmotion samt spontanidrott måste vara lättillgängligt för alla, oavsett kön, ålder och funktionsförmåga.

Under 2017 kommer vi verka för att undersöka möjligheterna med att tillgängliggöra och utveckla Tjustviksrundan för fler Värmdöbor. Med tex belysning och grillplatser kommer fler ges möjlighet att komma ut längs med en av de vackraste promenader som erbjuds i direkt anslutning till centrala Gustavsberg såväl sommar som under kallare årstider.

Skärgården måste vara tillgänglig för alla. Vi vill verka för ett aktivt båtliv och friluftsliv med tillgång till bad och kommer under året ta initiativ till en ökad samverkan med båtföreningar och samfälligheter för att diskutera tillgängligheten. En annan fråga som vi vill fortsätta driva i nämnden är att information om det samlade utbudet av friluftsliv, idrott och kultur ska finnas lättillgängligt på nätet, via appar, på skyltar och skriftligt material.

Kultur- och fritidsnämnden ges i uppdrag att utreda uppförandet av konstgräsplan och/eller flertalet spontanidrottsytor på lämpliga platser i kommunen, tillgängliga för såväl föreningslivet som för allmänheten. 10 mnkr avsätts i investeringsbudgeten 2017.

Genom att etablera fler utegym i kommunen på olika platser investerar vi värmdöbornas vardagsmotion. En tänkbar plats är på Djurö. 0,5 mnkr avsätts i investeringsbudgeten.

Tillgänglighet för alla

I Värmdö kommun finns det ett begränsat fritidsutbud för barn och ungdomar med funktionsnedsättning. Vi vill satsa på att våra funktionsnedsatta också ska ha en aktiv fritid. Därför kommer vi att verka för att en behovsinventering görs i målgruppen samt att föreningslivet samt kommunens egna verksamheter diskuterar vilka aktiviteter och resurser som de kan bidra med.

Dessutom avsätter vi 1 mnkr för att öka funktionsnedsattas ökade tillgång till fritidsaktiviteter inom de områden som efterfrågas.

Som en del av denna ambition avsätter vi 3 mnkr i investeringsbudgeten för att genomföra tillgänglighetsanpassningar av kultur- och fritidsutbudet i Värmdö kommun.

3. Sänkta trösklar och mer aktiv fritid (0,2 mnkr)

Vi vill sänka trösklarna för barns och ungdomars deltagande i kultur och idrott. Därför föreslår vi att en modell tas fram för att barn och unga från resurssvaga familjer ges en möjlighet till en aktiv fritid. Vi avsätter 0,1 mnkr för ändamålet.

Vi kommer under året också verka för att Värmdö utvecklar en förmedlingsplats för begagnad sportutrustning, ett Sportotek, enligt förebild från Tyresö.

Idrotts- och kulturfritids samt aktivt tonårsliv

God fysisk och psykisk hälsa påverkar hur våra barn och unga mår och presterar i skolan. Skolor och föreningar ska därför uppmuntras att utveckla sin samverkan och samplanering för idrotts- och kulturfritids. Vi kommer också verka för att nämnden arbetar aktivt för att samverka med föreningslivet och ungdomarna initiera aktiviteter inom kultur, - idrott och fritidslivet som syftar till att fler ungdomar har en aktiv fritid i målgruppen 13-18 år. För ändamålet avsätts 0,1 mnkr från nämndens budget för att underlätta föreningarnas del av samverkan.

4. Utveckling av forum för kultur och den lokala historien

Kultur har en allmänmänsklig och demokratisk betydelse. Genom kultur tränas alla våra sinnen och ger oss både utmaningar och insikter. I Värmdö är våra kulturtraditioner inom design och porslin starka och högst levande.

Kulturhuset Porslinsfabriken i Gustavsbergs hamn ska bli ett samlande nav och en viktig mötesplats. De tio miljoner som kommundirektören har avsatt för Kulturhuset 2017 kommer inte att gå åt förrän 2018 då Porslinsfabriken är igång. Vi sänker därför ramen med 7,5 miljoner.

Vi kommer fortsätta verka för att Porslinsmuseet kompletteras med en utvecklad industri- och designhistorisk del. Det finns ett stort kulturhistoriskt värde i att använda det gamla torkhusets lokaler i en sådan utveckling. Vår gemensamma historia inom kultur, design och industri är värd

att visas upp för turister, elever och allmänhet. Det ska ske i samverkan med aktörer inom och utanför kommunen. Vi föreslår att ett design-, och industrihistoriskt museum utreds, i enlighet med fullmäktiges beslut från 2015.

5. Språk- och lässatsning (0,2 mnkr)

Läsningen lägger grunden för att lyckas bra i skolan. Med litteratur öppnas också dörrar till nya världar inom oss själva och till vår omvärld. I årets budget satsar vi på läsning och språkutveckling både inom utbildningsnämnden och inom kultur- och fritidsnämnden. Vi föreslår att 0,1 mnkr avsätts i nämndens budget för att förse samtliga förskolor med adekvata bokpåsar som barnen väljer böcker från. Språk- och lässatsningen genomförs i samarbete med Utbildningsnämnden.

Bokbuss 2.0

Vi har med stor oro sett hur utlåningen av böcker minskat sedan bokbussen lades ner. Vi föreslår att man i årets budget investerar i en ny, modern och tillgänglighetsanpassad bokbuss. För ändamålet avsätts 1 mnkr i investeringsbudgeten och 0,1 mnkr i drift.

Specifikation till driftbudget Kultur och fritidsnämnden

Driftbudget 2017 (tkr)	Kostnader	Intäkter	Netto
KF Budget 2016	173 115	-52 300	120 815
Kommundirektörens förslag till budget 2017	173 300	-53 463	119 837
<i>Socialdemokraternas förslag</i>			
Öka funktionsnedsattas fritidsaktiviteter			1 000
Sänkta trösklar och avgifter			100
Idrotts- och kulturfritids samt aktivt tonårsliv			100
Lässatsning och drift av bokbuss			200
Reducerat driftsanslag Porslinsfabriken			-7 500
Socialdemokraternas budget 2017			113 700

Förslag till beslut

16. (A23) Kultur- och fritidsnämndens budget fastställs för år 2017 i enlighet med de uppgifter som redovisas under kultur- och fritidsnämnden.
17. (A24) Kultur- och fritidsnämnden ges i uppdrag att utreda uppförandet av konstgräsplan och/eller flertalet spontanidrottsytor på lämpliga platser i kommunen, tillgängliga för såväl föreningslivet som för allmänheten. Medel 10 miljoner kronor avsätts i investeringsbudgeten 2017.

Socialnämnden

Social trygghet för alla är stommen i ett välfärdssamhälle. Tyvärr har inte alla möjligheten att leva ett anständigt liv i det välmående Värmdö. Förekomsten av barnfattigdom och öppet tiggeri är exempel på det.

Trots att kommunen har goda förutsättningar har socialnämnden varit kraftigt underfinansierad i flera år. Det har lett till att Socialförvaltningen inte alltid har kunnat garantera alla invånare det yttersta skydd som de har rätt till. De förebyggande insatserna har också varit otillräckliga och därför föreslår vi att Värmdö i likhet med andra kommuner inrättar en så kallad social investeringsfond.

Bostäder till alla är ett självklart krav för att skapa social trygghet. Att Värmdö kommun har beslutat att sälja en minoritetspost av Värmdö Bostäder i enlighet med Socialdemokraternas överenskommelse med Allians för Värmdö frigör resurser för bättre underhåll och fler bostäder.

Det yttersta skyddsnätet består av försörjningsstöd och socialtjänstens insatser, där omsorgen om barn och unga ska ha en mycket framträdande plats. I Värmdö saknas tyvärr förutsättningar för att ge alla behovande en rättssäker behandling och adekvata insatser. Det är bra att ramen föreslås höjas utöver compensationen för löneökningarna, men det räcker inte för att höja kvaliteten tillräckligt. Mot den bakgrunden avsätter vi totalt 4 miljoner kronor utöver kommundirektörens förslag.

Särskild satsning på handläggare i socialtjänsten

När socialsekreterarna får mer tid för att handlägga ärenden kan stödet och samordningen förbättras vilket kan minska behovet av försörjningsstöd och andra insatser på sikt. Vi föreslår därför att ytterligare handläggare anställs, utöver de rekryteringar som i dagsläget pågår. Denna satsning rymms inom den ramhöjning om totalt 2,5 miljoner kronor som vi föreslår utöver kommundirektörens budgetförslag.

Tidiga insatser ungdomar

Vi ser ett stort behov av att utveckla såväl de förebyggande som de eftervårdande insatserna för unga som hamnat i en missbruksproblematik. Enigheten har varit bred gällande de förebyggande insatserna, men vi kommer under 2017 också verka för att de eftervårdande insatserna förstärks och förbättras för att förhindra återfall i missbruk. Vi avsätter 1 mnkr i förebyggande arbete framför allt för barn och ungdomar med fokus på alkohol och droger.

Resursförstärkning till fältverksamheten

Som en del i att öka tryggheten i Värmdö vill vi öka närvaron av fältassistenter och fältverksamhet. Vi ser också ett behov av att utveckla samarbetet med det civila samhället och föreningslivet så att vi tillsammans kan ta oss an förändringar i vår omvärld.

En viktig kärna i fältverksamheten är Värmdöpolarna och Minipolarna som vi vill satsa mer på. En annan viktig del är de insatser som olika nattvandrande föreningar och idrottsföreningar gör. Vid sidan om deras aktivitet ser vi behovet av fler utbildade fältassistenter som kan stötta Polarna och andra föreningar i deras viktiga verksamhet. Socialdemokraterna föreslår därför en förstärkning av resurserna till Värmdöpolarna/Minipolarna, en satsning på fler fältassistenter och ett ökat stöd till de ideella föreningarnas verksamhet. För ändamålet avsätts 0,5 mnkr.

Specifikation till driftbudget Socialnämnden

Driftbudget 2017 (tkr)	Kostnader	Intäkter	Netto
KF Budget 2016	265 652	-101 297	164 355
Kommundirektörens förslag till budget 2017	331 986	-160 443	171 543
<i>Socialdemokraternas förslag</i>			
Satsning handläggare			2 500
Förstärkning fältverksamhet			500
Tidigare insatser för ungdomar			1 000
Socialdemokraternas budget 2017			175 500

Förslag till beslut

18. (A25) Socialnämndens budget fastställs för år 2017 i enlighet med de uppgifter som redovisas under socialnämnden.
19. Att avsätta 1 mnkr till förebyggande arbete framför allt för barn och ungdomar med fokus på alkohol och droger.

Vård- och omsorgsnämnden

Omsorgen om våra gamla tillhör kommunernas kärnverksamhet. De som har byggt upp vårt samhälle och vår välfärd ska få en bra och värdig ålderdom. Vi socialdemokrater ser många goda exempel i Värmdös äldreomsorg, men också flera stora utmaningar.

Nämnden ansvarar även för lagstyrda insatser riktade till personer med funktionsnedsättning. Lagen om särskilt stöd och service (LSS) säger att människor med funktionsnedsättningar ska få det stöd som behövs för att de ska kunna leva ett så självständigt liv som möjligt, kunna leva som andra. Det handlar egentligen om självklarheter, men är det inte i Värmdö idag. Det här är ett område som det senaste året har varit utsatta för stora besparingar i Värmdö kommun. I år har hittills 36% av ansökningarna fått avslag helt eller delvis, att jämföra med 4% andra halvåret 2014 och 23% 2015. Det har alltså skett en mycket stor ökning i antalet avslag på mycket kort tid.

Våra verksamheter redovisar kontinuerligt stora underskott. Personalen är hårt ansträngd. Vi har rekryteringsproblem, både bland verksamhetspersonal och biståndsbedömare. Administration åter upp tid som skulle kunna gå till vård och omsorg. Det saknas platser på äldreboenden. Det saknas gruppboenden. Det saknas korttidsboenden. Äldre män och kvinnor plågas av ensamhet och otrygghet i hemmet, men erbjuds bara mer och mer hemtjänst. Hemtjänstutförare stressar för att hinna servera måltider på 15 minuter. Vår biståndsbedömning för särskilt boende och enligt LSS saknar rättssäkra kriterier. Vi blir allt fler äldre i Värmdö och vi lever allt längre. I takt med den utvecklingen blir många också multisjuka med stora vårdbehov som följd. Föräldrar till funktionsnedsatta barn har svåra förutsättningar för att få vardagspuslet att gå ihop, och kommunen har det senaste året gjort det än svårare med besparingar på assistans och ledsagning.

I vår budget för 2017 investerar vi därför för att möta dessa utmaningar, för vårt samhälles mest utsatta, de äldre och funktionsnedsatta, för fler händer i omsorgen, stöd till utbildningsinsatser bland personal och stöd till organisationer som jobbar med funktionsnedsättningsfrågor. Vi har kraftfulla förslag för att vända utvecklingen och ge en stabil plattform för framtiden.

Äldresatsning (8,225 mnkr)

Höjd peng för demensdiagnos på somatisk avdelning

I dag har många som bor på särskilda boenden någon form av demensdiagnos. I dagens pengsystem ges bara extra ersättning om det finns en särskilt anpassad demensplats. Men avsevärt många fler har en demensdiagnos. Enligt den genomlysning av Vård och omsorgsnämndens verksamheter som gjordes under året rör det sig om 40-50 personer. Det här är ett systemfel. Dementa kräver ökad omvårdnad. Det kostar, oavsett om det finns en särskilt anpassad plats eller ej. Därför anslår vi extra medel för att täcka verksamheternas behov. Kostnad: 4,25 mnkr.

Nya äldreboenden i Gustavsberg

Enligt Värmdöstatistiken kommer andelen äldre (80+) att öka med drygt 60% på tio år. Våra särskilda boenden är fulla och människor tvingas bo hemma med full hemtjänst längre än vad som är mänskligt och ekonomiskt försvarbart. Värmdö har idag 239 platser i sina vårdboenden varav 92 är riktade till boende med demenssjukdom. Enligt den genomlysning av Vård och omsorgsnämnden som gjordes tidigare i år behövs minst 136 nya platser till 2023. Då räknade de på lågalternativet i befolkningsprognosen vilket betyder att det verkliga behovet sannolikt ligger långt över, snarare uppemot 160 nya platser. Av dessa nya platser bör andelen demensplatser vara på 50-70% och detta ställer också stora krav på utformningen av avdelningar och byggnader. Vi kommer att verka att detta behov ges utrymme i årets detaljplanarbete.

Rättssäker biståndsbedömning

Vård och omsorgsnämnden i Värmdö har ingen insyn i den biståndsbedömning som görs för att få plats på våra vårdboenden. Värmdö saknar ett grundläggande styrdokument som preciserar kriterier för en sådan bedömning. Revisorerna har kritiserat att likvärdiga ärenden bedöms olika. Vi vill undvika risken för att biståndsbedömningen anpassas till tillgängliga vårdplatser, inte till faktiska vårdbehov. Vi kommer under året verka för att verka för att dessa problem åtgärdas.

Skrota minuthetsen och inför behovsbaserad hemtjänst

Värmdö beviljar 15 minuter i måltidshjälp. Det är förstås en helt omöjlig ram. I tidmätningshetsen förväntas utförarna dessutom redovisa varje minut och motivera om insatsen tar längre tid eller om den går snabbare. När något akut händer måste utföraren få godkänt för att kunna utföra den tiden annars riskerar utföraren att nekas ersättning i efterhand. Tidmätningen orsakar stress hos både äldre och personal. Systemet skapar omfattande administration för beställaren (kommunen) och utföraren. Vi vill att brukaren själv ska disponera sin tid i samråd med sin hemtjänst. I vår egen hemtjänst ska personalen vara mer delaktig. Då utnyttjar vi våra gemensamma, knappa resurser mer effektivt. Allt fler kommuner lämnar nu den minutreglerade hemtjänsten och inför en behovsbaserad uppdelning, till exempel Upplands Väsby och Landskrona, vilka nu har kommit tillrätta med sina mångmiljonunderskott. Vi räknar med en besparing på cirka 3 mnkr.

Inrätta äldreombudsman

En ombudsman för äldrefrågor ska följa upp synpunkter och klagomål från medborgarna för att uppmärksamma brister och lämna förslag till förändringar samt stödja och hjälpa anhöriga i kontakter med kommunen. Kostnad: 0,375 mnkr.

Hålla hand-garanti

Ingen som är i Värmdös vård i livets slutskede ska behöva dö ensam utan någon som förmedlar mänsklig värme och kontakt. Därför inför vi en hålla handen-garanti för höjd kvalitet i vården i livets slutskede. Det betyder inte att det måste vara personal som håller den döendes hand. Däremot måste det finnas tillräckliga resurser och rutiner för att i tid kunna meddela anhöriga eller frivilliga.

Sänkt avgift för trygghetslarm

Allt fler äldre bor kvar hemma för att det inte finns tillräckligt många alternativ att bo i en social miljö. Många äldre är ensamma, vilket kan skapa otrygghet, ångest och oro. För dessa är trygghetslarmet en nödvändig livlina. Att vara trygg i sitt hem när man blir äldre ska inte vara en ekonomisk fråga. Därför föreslår att egenavgiften för trygghetslarm sänks med 200 kr. Efter ett år ska detta utvärderas och målet är att helt slopa avgiften när det ekonomiska utrymmet tillåter. Kostnad: 2,9 mnkr.

Internetutbildning för alla över 65 år

Det digitala utanförskapet kan brytas genom att öka tillgängligheten på internet. Projektet ska ske i samarbete med den sociala ekonomin som behöver hjälp med lokaler. Kostnad: 0,2 mnkr.

Servicebusslinje

För att öka friheten och tillgängligheten för de äldre och därmed underlätta för äldre att vara delaktiga i samhällslivet föreslår vi införandet av en servicebusslinje. För ändamålet avsätts 0,5 mnkr

Satsning på funktionsnedsatta (2,975 mnkr)

Mer pengar till funktionsnedsättningsområdet,

Den kroniska underbudgetering för vård- och omsorgsnämnden fortsätter och går nu ut över funktionsnedsatta personer som enligt LSS har rätt till insatser. För att säkerställa att alla personer med rätt till insatser får sina individuella behov tillgodosedda tillskjuter vi de medel som saknats i budgeten. Kostnad 2,5 mnkr

Inrätta en ombudsman för funktionsnedsättningsfrågor

En ombudsman för "funkisfrågor" ska följa upp synpunkter och klagomål från medborgarna för att uppmärksamma brister och lämna förslag till förändringar samt stödja och hjälpa anhöriga i kontakter med kommunen. Kostnad: 0,375 mnkr.

Nytt gruppboende

I dag har vi stora kostnader för köpta platser på gruppboenden i andra kommuner. Förvaltningen bedömer att ungefär hälften av dessa placeringar skulle kunna ske i Värmdö - om vi bara hade tillräckligt med gruppboendestäder. Därför vill vi skyndsamt bygga ytterligare ett boende, liknande det i Västra Mörtås, med 8-10 platser. Det ökar dessutom livskvaliteten för de boende och deras anhöriga genom större närhet dem emellan. Vi avsätter 30 mnkr i investeringsbudgeten.

Kompetensutbildning av politiska företrädare i LSS

För att säkerställa att politiska företrädare har den kompetens som är nödvändig för att kunna bedöma stödbehovet enligt Lagen om stöd och service till vissa funktionshindrade (LSS) avsätts 0,1 mnkr till kompetensutbildning.

Specifikation till driftbudget Vård och omsorgsnämnden

Driftbudget 2017 (tkr)	Kostnader	Intäkter	Netto
KF Budget 2016	757 152	-344 506	412 646
Kommundirektörens förslag till budget 2017	782 832	-352 100	430 732
<i>Socialdemokraternas förslag 2017</i>			
Höjd peng för demensdiagnos på somatisk plats			4 250
Äldreombudsman			375
Sänkt avgift för trygghetslarm			2 900
Internetutbildning för alla över 65 år			200
Servicebusslinje			500
Förstärkning funktionsnedsättningsområdet			2 500
Funkisombudsman			375
Kompetensutbildning politiska företrädare LSS			100
Socialdemokraternas budget 2017			441 900

Förslag till beslut

20. (A26) Vård och omsorgsnämndens budget fastställs för år 2017 i enlighet med de uppgifter som redovisas under vård- och omsorgsnämnden.
21. (A28) Peng fastställs för särskilt boende, demensdagvård, hemtjänst, bostadsgrupp LSS, servicebostad LSS samt daglig verksamhet inom omsorgen för funktionshindrade enligt bilaga 7 i kommundirektörens förslag med justeringar enligt uppgifter som redovisas under vård- och omsorgsnämnden i socialdemokraternas förslag.

Bygg-, miljö- och hälsoskyddsnämnden

Vi socialdemokrater prioriterar framtidsfrågor, därför sätter vi miljön i centrum. Lokalt – nära människor, företag och organisationer – kan vi som kommun göra skillnad. Det ska vara lätt att göra rätt. Bygg-, miljö- och hälsoskyddsnämnden har ett stort ansvar i arbetet med Värmdö kommuns miljömål då alla sex mål går att koppla till nämndens verksamhet. Nämnden är dock som det är idag överbudgeterad varför vi lägger en besparing på 2,4 mnkr

Giftfri miljö och hav i balans

En utmaning för samhället är att minska kemikalieanvändningen. Vi vet inte fullt ut effekterna av alla miljöstörande ämnen som används. Men vi vet att konsekvenserna är stora och oönskade. Därför ges Bygg-, miljö och hälsoskyddsnämnden i uppdrag att i enlighet med kommunens miljömål om en giftfri miljö utarbeta en lokal handlingsplan för giftfri vardag i Värmdö, med betoning på kommunens tillsyn på kemikalieområdet. Vi vill att Värmdö kommun ska vara ledande inom giftfri vardag (bl.a. på förskolor och skolor).

För att bidra till miljömålet om ett hav i balans, en levande kust och skärgård och ingen övergödning ska VA-utbyggnaden i kommunen prioriteras och ytterligare satsningar göras på inventeringen av enskilda avlopp för att minska utsläppen till Östersjön. För att uppnå det miljömålet vill vi socialdemokrater även fortsätta att värna strandskyddet och bevara värdefull natur.

Förbättrat bemötande och service

Det är viktigt att kommunen anstränger sig för att vässa servicen för sina medborgare. Ett professionellt bemötande, korrekt och effektiv behandling av bygglov och tillstånd för enskilda VA-lösningar är ett viktigt fokus för nämnden. Värmdös kommunikation med medborgare och kunder inom näringsliv och offentlig sektor ska präglas av lättillgänglig och lättbegriplig information och god service. Därför avsätter vi 0,5 mnkr till kompetensutveckling samt för att göra kommunens information mer lättillgänglig för invånarna.

Vi stödjer dessutom kommundirektörens förslag om att tillskjuta 0,5 mnkr för fortsatt rådgivning om enskilda avlopp.

Specifikation till driftbudget Bygg-, miljö- och hälsoskyddsnämnden

Driftbudget 2017 (tkr)	Kostnader	Intäkter	Netto
KF Budget 2016	29 920	-23 372	6 548
Kommundirektörens förslag till budget 2017	39 327	-32 148	7 179
Politiska förslag 2017			
Besparing BMHN			-2 400
Kompetenssatsning bemötande och service			500
Socialdemokraternas budget 2017			5 300

Förslag till beslut

22. (A29) Bygg-, miljö- och hälsoskyddsnämndens budget fastställs för år 2017 i enlighet med de uppgifter som redovisas under bygg-, miljö-, och hälsoskyddsnämnden.

Näringslivsnämnden

Ju fler som jobbar desto bättre kan välfärden och Värmdö bli. Socialdemokraterna vill bidra till att fler startar och driver företag och få fler arbetstillfällen i kommunen. I den Affärsplan Värmdö för företagande i Värmdö som vi lanserade under 2014 visar vi hur infrastrukturen kan stärkas och näringslivskontakterna förbättras genom en aktiv och näringslivsorienterad politik i dialog med näringslivet. Färre ska pendla ut ur kommunen för att arbeta. Och för dem som pendlar vill vi förbättra kommunikationerna och servicen i kollektivtrafiken. Arbetslöshet är ett slöseri med människor förmåga som är kostsamt både för individen och för samhället. Därför lanserar vi ett Värmdökontrakt, när alla jobbar blir Värmdö starkare.

Ungdomar har särskilt svårt att komma in på arbetsmarknaden. Ett liv som startas i arbetslöshet kan leda till förlorad framtidstro och ett långvarigt utanförskap. Därför vill vi införa en nolltolerans mot ungdomsarbetslöshet och sysslolöshet. Vi menar att alla Värmdös unga ska arbeta eller studera. För att ge alla våra ungdomar möjligheten att etablera kontakter på arbetsmarknaden inför vi en första jobbet garanti där alla har rätt till ett sommarjobb under skoltiden. Vi vill varva utbildningen med praktik och skapa matchning så att fler kommer rätt i sina yrkesval.

Kommunen behöver också bli bättre på att utveckla och samordna kompetensutveckling och insatser för dem som står långt ifrån arbetsmarknaden. Därför vill vi se satsningar på vuxenutbildningen och insatser för att ge dem som står längst ifrån arbetsmarknaden vägar in i arbete. Vi ska helt enkelt investera i människors vilja och möjlighet till egen försörjning.

Värmdökontraktet (1,5 mnkr)

Alla som kan jobba ska jobba. Den som behöver stöd och hjälp ska få det. Genom att ta tillvara på varenda Värmdöbos kraft kan kommunens ekonomi stärkas och välfärden bli bättre. Därför vill vi införa ett Värmdökontrakt som innehåller tre olika delar som vi avsätter 1,5 mnkr för utöver nämndens ramhöjning.

1. Från bidrag till jobb. Den som uppbär försörjningsstöd på grund av arbetslöshet eller funktionsnedsättning ska kunna matchas till ett jobb inom kommun, näringsliv eller ideell förening med delvis subventionerade tjänster. Denna modell har visat goda resultat i andra kommuner, bland annat för att den efter bara några år har gett minskade kostnader för kommunen. Detta ska alltså främst ske inom ramen för kommunens arbete med arbetsmarknad, integration med Värmdö Matchning som bas.
2. Insatser för unga hemmasittare är en viktig del i att motverka arbets- och sysslolöshet därför föreslår vi en nolltolerans och fler tidiga insatser mot hemmasittare.
3. För att förkorta etableringstiden för nyanlända införs yrkespraktik under SFI- undervisningen. För att möjliggöra för personer med yrkeskompetens från ett annat land att komma ut i arbete fortare vill vi intensifiera arbetet med SFX och tillgängliggöra det för fler individer utöka antalet yrken.

Kompetenslyft Värmdö - En vuxenutbildning av hög kvalitet

Kommunens vuxenutbildning, Komvux Värmdö, behöver stärkas så att kompetensutveckling och arbetsmarknadsinriktade satsningar samordnas (t.ex. lärlingsutbildning, Komvux, Värmdö Matchning, yrkeshögskoleutbildningar, mm). För att underlätta matchning till jobb bör den kommunala vuxenutbildningen ha en inriktning på bristyrken. Även studie och yrkesvägledning behöver förstärkas.

Första-jobbet-garanti i Värmdö (0,5 mnkr)

Till sommaren 2017 ska Värmdö kommun införa en första-jobbet-garanti som ger alla unga i åldrarna 15-17 som söker möjligheten att få ett sommarjobb. Ett sommarjobb är ofta det första och bästa sättet att få in en fot på arbetsmarknaden. Därför investerar vi ytterligare 0,5 mnkr på denna viktiga reform.

En kraftfull näringslivsstrategi

Näringslivet och företagande är en nyckelfaktor när det kommer till jobbskapande och motverkande av arbetslösheten. Vi behöver arbeta långsiktigt för att göra Värmdö till en av Sveriges mest attraktiva kommuner för näringslivet. Och det kräver ett strategiskt förhållningssätt. Näringslivsnämnden har inlett ett arbete med en näringslivsstrategi, arbete behöver både slutföras men också hållas i och utvecklas kontinuerligt. Exempelvis genom ytterligare analysarbete kring vårt näringslivs förutsättningar och hur vi kan attrahera ytterligare etableringar. Arbetet finansieras inom föreslagen ram.

Kommunens dialog med nuvarande och framtida Värmdöföretagare kan förbättras, ett bra näringslivsklimat är viktigt för att få nya företag att etablera sig i kommunen och därmed bidra till fler arbetstillfällen men även för redan etablerade Värmdöföretag är en bra dialog med kommunen viktig.

Turistbyrå

Värmdö kommun är en fantastisk kommun med rikt kulturarv och fantastisk natur. Turistnäringen är oerhört viktig och därför behöver tillgängligheten till information för turister öka. En turistbyrå med kontinuerliga öppettider i Gustavsbergs Hamn är en satsning som kommer förbättra förutsättningarna för många företag i kommunen.

Näringslivshub och seniorkonsulterna Värmdö

Värmdö är en kommun där det startas många nya småföretag. För att underlätta för dessa vill vi skapa en näringslivshub där bl.a. möjligheten finns att hyra arbetsplatser. Även kommunens företagarcener kan inrymmas i näringslivshuben, där företag kan få hjälp med olika frågor. Detta skulle dessutom kunna minska jobbpendingen. Möjligheten till samarbete med arbetsgivare som har många pendlare Värmdöbor bör sökas.

Det finns oerhört mycket kunskap om hur en startar och driver sitt eget företag hos våra äldre Värmdöbor som driver egna företag. För att få fungerande Värmdöföretag att klara

generationsskiften när det inte finns naturliga arvtagare och att ge goda råd och stöd till yngre eller nyanlända som vill starta eget bör kommunen erbjuda en plattform där de kan mötas: Seniorskonsulterna-Värmdö. Detta finansieras inom ram och förläggs till Näringslivshuben.

Yrkeshögskoleverksamhet i Värmdö

Förvaltningen ges i uppdrag att inventera vilka yrkeshögskoleverksamheter som är möjliga att etablera i Värmdö i syfte att samverka med och utveckla det lokala näringslivet. Uppdraget finansieras inom föreslagen ram.

Specifikation till driftbudget Näringslivsnämnden

Driftbudget 2017 (tkr)	Kostnader	Intäkter	Netto
KF Budget 2016	64 416	-27 944	36 473
Kommundirektörens förslag till budget 2017	79 379	-37 364	42 015
<i>Socialdemokraternas förslag 2017</i>			
Värmdökontraktet			1 500
Första-jobbet-garanti			500
Socialdemokraternas budget 2017			44 000

Förslag till beslut

23. (30) Näringslivsnämndens budget fastställs för år 2017 i enlighet med de uppgifter som redovisas under näringslivsnämnden.

Tekniska nämnden

I ett växande Värmdö behövs en fungerande infrastruktur. Det gäller framkomligheten på våra vägar, bra kollektivtrafik och resor till övriga delar av regionen.

Det är viktigt att se sambandet mellan boende, arbete och service. För det krävs goda kommunikationer. Värmdö har en fantastisk potential med sin natur, skärgård och kulturhistoria. Men geografin och naturen innebär också utmaningar. Tillgänglighet och framkomlighet är avgörande för en god livsmiljö och en positiv utveckling för Värmdö.

Infartsparkeringar

Situationen vid våra infartsparkeringar är ansträngd. Vi måste fortsätta att prioritera utbyggnaden av infartsparkeringar för både bilar och cyklar. Möjligheten att resa kollektivt är central för Värmdös utveckling. Den kommer att bli allt viktigare i takt med att Värmdö växer. Allt resande kommer inte att kunna ske med växande biltrafik. Trafikverkets prioriteringar för vägtrafiken i framtiden kommer att vara för kollektiv- och nyttotrafik. Värmdö kommun måste ta ansvar för att göra kollektivresandet så enkelt som möjligt. Vi behöver därför uppföra och/eller teckna avtal för fler infartsparkeringar samt utarbeta en plan för cykelparkeringar utmed kollektivtrafiknätet. Nämnden uppdras också att hantera att förbättra underhållet av egna infartsparkeringar. För ändamålet avsätts 30 mnkr i investeringsbudgeten

Laddstolpar

I vår klimatinvesteringsbudget anslås 1 miljon kronor för att bland annat placera ut 10 stycken laddstolpar för elfordon och 5 snabbladdstolpar. Laddstolparna föreslås att sättas upp i samarbete med en kommersiell aktör som står för hela investeringen, men en mindre kommunal investering kan behövas, t.ex. för markförberedelser.

Hållbart båtliv

Värmdö ska vara ledande inom levande skärgård, med en kraftfull VA-utbyggnad men också med smartare miljölösningar till sjöss. Vi initierade projektet "Hållbart båtliv" och ser stora möjligheter att utveckla konceptet. Därför föreslår vi bland annat att tekniska nämnden ges medel för mobil latrintömningsstation i skärgården. För ändamålet avsätts 1 mnkr i investeringsbudgeten)

Återvinning och återbruk

Vi vill öka återvinning och återbruk genom satsningar på fler insamlingsställen och bredare verksamhet, ökad resurseffektivitet och återbruk vid återvinningscentralerna. Nämnden ges i uppdrag att under året utarbeta ett program för detta liksom ett "adoptionsprogram" för återvinningsstationer. Det möjliggör för föreningar att, mot en ersättning, tar hand om en ÅVS för minskad nedskräpning och för att säkerställa att sorteringen följs.

Lekplatser

Vi vill satsa på vackra utemiljöer och attraktiva lek- och mötesplatser. Vi avsätter 5 mnkr i investeringsbudgeten för en äventyrspark vid Vita grindarna på Djurö samt för ytterligare en lekpark i kommunen. Nämnden ges i uppdrag att utarbeta ett lekplatsprogram.

Ljussättning

Klok ljussättning åstadkommer många mervärden, bl a ökat trygghet och trivsel, bättre trafiksäkerhet och minskad energiförbrukning. Vi vill höja takten i omställningen till mer kostnads- och klimateffektiva belysningsarmaturer.

Upprustning av skolgårdar och skolmiljöer

En stimulerande lärmiljö ger bättre studieresultat och verkar positivt för elevhälsan. Därför investerar vi 20 mnkr på en upprustning av förskolors och skolors inomhus- och utomhusmiljöer, tillgänglighetsanpassning av lekmiljöer samt trafiksäkerhetsåtgärder vid skolorna.

Gång och cykelvägar

Fortsatt utbyggnad av cykel och gångvägar är nödvändigt. Då utbyggnadstakten i gång och cykelnätet ofta är beroende av utbyggnaden av VA behöver även det arbetet snabbas på. Värmdö kommun måste även svara för säkra övergångar/tunnlar, särskilt i anslutning till skolor och andra platser där barn rör sig, även under trafikverkets vägar. Vi investerar därför 7 mnkr i säkra övergångar.

Kostnadsfritt Wifi

Wifi på centrala platser är en viktig satsning för kommunen, det förenklar vardagen för värmdöbor och ökar attraktiviteten för turister. Därför föreslår vi att Värmdö kommun i likhet med Linköping och inrättar Wifi på centrala platser, förslagsvis Gustavsbergs hamn och centrum. Till detta ändamål investeras 0,3 mnkr.

Taxefinansierad verksamhet

Utred sänkt VA-anslutningsavgift för hyresrätter

Värmdö har en av de högsta VA-avgifterna i landet för anslutning av lägenheter, plats 243 av 290, enligt Nils Holgersson-undersökningen (september 2016). Anslutningsavgiften per lägenhet föreslås nu i kommundirektörens budget sänkas med 10 000 kronor till 62 184 kronor. Det är bra. Men vi har en akut bostadsbrist och nästan en tredjedel av Sveriges befolkning har svårt att efterfråga en bostad, även nyproducerade hyresrätter. För att ta vårt lagstadgade bostadsförsörjningsansvar behöver Värmdö kommun underlätta för de medborgare som står längst ifrån bostadsmarknaden att efterfråga en bostad. För att stimulera produktionen av hyresrätter och skapa bättre möjligheter för prispressade hyror, vill vi ta ytterligare steg. Vi vill därför utreda möjligheten att inom taxekollektivet sänka anslutningsavgiften för nyproducerade hyresrätter, precis på samma sätt som föreslås för Attefallshus som ansluts till befintlig anläggning om de inte ingår i en bostadsrättsförening. Utredningen ska undersöka lagligheten i

ett sådant förslag, möjligheten till finansiering (inom kollektivet, till exempel genom effektiviseringar i driften eller på andra sätt, som differentierade avgifter baserade på lägenhetsyta). Utredningen bör vara klar i tid för budgetrevideringen 2017.

Sänkt VA-anslutningsavgift för Attefallshus

Attefallshusen är ett bra komplement för att lösa bostadsbristen och samtidigt ge möjlighet för många värmdöbor att få ett bidrag till investeringen genom att hyra ut sin bostad. Det kräver dock VA-anslutning. I dag är anslutningsavgiften för ett Attefallshus (komplementbyggnad) på en fastighet som redan har kommunalt VA lika stor som för en lägenhet, 62 184 i kommundirektörens budgetförslag. Det menar vi socialdemokrater är ologiskt och onödigt dyrt. Vi föreslår att avgiften sänks till samma som för bygglovstaxan för Attefallshus, 3 000 kronor.

Dubbla takten i VA-utbyggnaden och inför strategisk partnering-upphandling

VA-utbyggnaden i Värmdö är en av de viktigaste klimatåtgärderna som genomförs i Värmdö. Det finns en plan för arbetet och den följs, men vi socialdemokrater tycker att går för långsamt. Sedan utbyggnadsplanen beslutades i bred politisk enighet har omvärlden förändrats. Bostadsbristen har eskalerat och våra resvanemönster ändras, inte minst genom ny teknik och större infrastrukturprojekt, som också påverkar. Vi menar att det finns möjlighet att öka takten och se över utbyggnadsplanen. Kapacitetsbrist i entreprenörsledet brukar anföras som ett skäl att skynda långsamt. Vi tror att det är bättre att ta ett större grepp och göra en större upphandling för att öka intresset. Eftersom vi redan har goda erfarenheter av strategisk partnering-upphandling inom fastighetssidan, tycker vi att det är en väg som är värd att prova.

En av flaskhalsarna för att öka utbyggnadstakten är planberedskapen, som vi därför under kommunstyrelsen föreslår ska förstärkas med interna eller externa resurser. Det kan också i ett senare skede behövas förstärkning på VA-sidan när tekniska nämnden lyckas gå fram med utbyggnader utan ny detaljplan, till exempel där det finns en enig och intresserad samfällighetsförening. Fler och snabbare anslutningar kommer också att skapa en bättre ekonomi i VA-kollektivet.

En annan stor samhällelig vinst med nedläggningen av kommunalt VA är att det är klokt att samplanera för gång- och cykelväg (GC-väg). Vi föreslår därför att VA-dragningen prioriteras högre för sträckor mellan våra centralorter som är särskilt lämpliga pendel- och turiststråk

Vi fördubblar utbyggnadstakten för VA jämfört med Alliansens budgetförslag och utökar investeringsramen med 5 mnkr. Investeringsutrymmet uppnås genom att inte lägga 50 miljoner kronor på en kretsloppscentral i Kil, utan 44 mnkr för kretsloppscentralen på Ekobacken.

Specifikation till driftbudget Tekniska nämnden

Driftbudget 2017 (tkr)	Kostnader	Intäkter	Netto
KF Budget 2016	242 706	-217 316	25 390
Kommundirektörens förslag till budget 2017	274 699	-235 011	39 688
Socialdemokraternas budget 2017			39 700

Förslag till beslut

24. (31) Tekniska nämndens skatte- och taxefinansierade verksamhetsbudgetar fastställs för år 2017 i enlighet med de uppgifter som redovisas under tekniska nämnden.
25. Utredda möjligheten att inom taxekollektivet sänka anslutningsavgiften för nyproducerade hyresrätter enligt de uppgifter som redovisas under "Taxefinansierad verksamhet".

Bilaga 1. Budgeten i siffror - driftsbudget

Driftsbudget inkl jämförelse med kommundirektörens budget och Allians för Värmdö

	KF 2016	Kommun- dir. 2017	Allians 2017	S 2017	Diff S - Allians
KF Kommunfullmäktige mm.	-6,4	-6,8	-7,1	-6,8	-0,3
ÖFN Överförmyndarnämnd	-2,7	-3,1	-3,1	-3,2	0,1
KS Kommunstyrelse	-162,7	-177,9	-173,4	-164,4	-9,0
UN Utbildningsnämnd	-1 103,8	-1 141,0	-1 139,8	-1 209,8	70,0
KFN Kultur och fritidsnämnden	-120,8	-119,8	-113,6	-113,7	0,1
SN Socialnämnd	-164,3	-171,5	-170,9	-175,5	4,6
VON Vård och omsorgsnämnd	-412,7	-430,7	-435,7	-441,9	6,2
BMHN Bygg,miljö och hälsoskyddsnämnd	-6,5	-7,2	-6,6	-5,3	-1,3
TN Teknisk nämnd	-25,4	-39,7	-39,3	-39,7	0,4
NLN Näringslivsnämnd	-36,5	-42,0	-41,7	-44,0	2,3
Nämndernas nettokostnader	-2 041,8	-2 139,7	-2 131,2	-2 204,3	73,1
Pensionskostnader	-43,2	-49,6	-49,6	-49,6	0,0
Infrastrukturstöd skärgård	-6,6	-6,7	-6,7	-6,7	0,0
Framtidens Gustavsberg	-1,5	-2,0	-2,0	-2,0	0,0
Intern ränta	47,0	42,0	42,0	42,0	0,0
Statsbidrag maxtaxa och kvalitetsbidrag	19,6	15,1	15,1	15,1	0,0
Fastighetsskatt och övriga kostnader	-2,0	-2,0	-2,0	-2,0	0,0
Övriga intäkter	1,0	1,0	1,0	1,0	0,0
Koncernbidrag Kivab fvb Gustavsbergsbadet	-9,0	0,0	0,0	0,0	0,0
Centralt avsatt utrymme, volymer	-21,9	-32,0	-10,0	-10,0	0,0
Centralt avsatt utrymme, konjunktur	-15,0	-15,0	-5,0	-5,0	0,0
Riskpremie fastigheter	20,0	20,0	20,0	20,0	0,0
Effektivisering central administration				5,0	-5,0
OH-kostnader minskning				2,0	-2,0
Verksamhetens nettokostnader	-2 053,4	-2 168,9	-2 128,4	-2 194,50	-7,0
Kommunalskatt	1 963,0	2 079,0	1 993,0	2 079,00	-86,0
Skatteväxling hemsjukvård	2,0	0,0	0,0	0,0	0,0
Inkomstutjämningsbidrag	20,1	16,7	20,1	20,1	0,0
Kostnadsutjämningsbidrag	100,3	85,9	101,8	101,8	0,0
Regleringsposten	-9,7	-10,3	-7,7	-7,7	0,0
Strukturbidrag	4,3	0,0	0,0	0,0	0,0
Kommunal fastighetsavgift	91,9	96,7	96,7	96,7	0,0
LSS-utjämnningen	-40,1	-32,8	-33,6	-33,6	0,0
Särskilda statsbidrag från S-MP-regeringen	0,0	12,9	12,9	12,9	0,0
Summa skatter och utjämningsystem	2 131,8	2 248,1	2 183,2	2 269,20	-86,0
Finansiella intäkter	5,5	5,5	5,5	5,5	0,0
Finansiella kostnader	-44,0	-36,0	-36,0	-36,0	0,0
Summa finansnetto	-38,5	-30,5	-30,5	-30,5	0,0
Årets resultat exkl VA och RH	39,9	48,7	24,3	44,2	-19,9

Bilaga 2. Budgeten i siffror - investeringsbudget

Investeringsbudget inkl jämförelse med kommundirektörens budget och Allians för Värmdö

Kommundirektörens förslag

	Budget 2016	Budget 2017	Ram 2018	Ram 2019	Summa 2017- 2019
Lokalförsörjningsplan	272 000	213 000	148 000	68 000	429 000
Kommunen exkl taxefinansierad verksamhet	119 275	177 878	135 330	98 700	411 908
Kommunen taxefinansierad verksamhet	119 614	144 106	129 460	99 910	373 476
Exploatering, netto		12 912	1 370	-1 134	13 148
Totalt	510 889	547 896	414 160	265 476	1 227 532

Socialdemokraternas förslag

	Budget 2016	Budget 2017	Ram 2018	Ram 2019	Summa 2017- 2019
Lokalförsörjningsplan	272 000	254 000	148 000	68 000	470 000
Kommunen exkl taxefinansierad verksamhet	119 275	358 278	200 330	128 700	687 308
Kommunen taxefinansierad verksamhet	119 614	147 106	129 460	99 910	376 476
Exploatering, netto		12 912	1 370	-1 134	13 148
Totalt	510 889	772 296	479 160	295 476	1 546 932

Allians för Värmdös förslag

	Budget 2016	Budget 2017	Ram 2018	Ram 2019	Summa 2017- 2019
Lokalförsörjningsplan	272 000	223 000	148 000	68 000	439 000
Kommunen exkl taxefinansierad verksamhet	119 275	166 898	98 180	71 250	336 328
Kommunen taxefinansierad verksamhet	119 614	147 106	129 460	99 910	376 476
Exploatering, netto		12 912	1 370	-1 134	13 148
Totalt	516 689	549 916	377 010	238 026	1 164 952

Bilaga 3. Socialdemokraternas förslag till beslut i sammanfattning

(Alliansens förslag inom parantes)

Kommungemensamt

1. (A1) Den kommunala skattesatsen fastställs till 19,88 för år 2017, vilket innebär en oförändrad skattesats jämfört med 2016.
2. (A2) De direktiv för nämndernas verksamhet som redovisas under respektive nämnd i budgetdokumentet fastställs i enlighet med Socialdemokraternas förslag.
3. (A6) Investeringsbudgeten fastställs för år 2017 justerat med Socialdemokraternas ändringar under respektive nämnd.
4. (A9) Taxor och avgifter fastställs för kommunens verksamheter i enlighet med Socialdemokraternas ändringar under respektive nämnd.
5. (A14) Kommunstyrelsen har rätt att ha en checkräkningskredit för koncernen om 100 mnkr, dvs en sänkning med 50 mnkr jämfört med 2016.
6. (A16) För upprustning av Farstavikens skola/Ekedal avsätts ytterligare 80 mnkr i 2018 års investeringsbudget. Förvaltningen ges i uppdrag att skyndsamt utreda alternativa lösningar för ökad kapacitet och för en modernare lärmiljö samt genomföra en medborgardialog om förslagen.

Kommunfullmäktige

7. (A17) Kommunfullmäktiges, valnämndens och revisionens budget fastställs för år 2017 i enlighet med de uppgifter som redovisas under kommunfullmäktige.

Överförmyndarnämnden

8. (A18) Överförmyndarnämndens budget fastställs för år 2017 i enlighet med de uppgifter som redovisas under överförmyndarnämnden

Kommunstyrelse

9. (A19) Kommunstyrelsens budget fastställs för år 2017 i enlighet med de uppgifter som redovisas under kommunstyrelsen.
10. (A20) Kommunstyrelsen bemyndigas att förvärva fastigheter inom en ram om 40 mnkr i enlighet med reglemente.
11. Förvaltningen får i uppdrag att utreda Örebromodellen.
12. Kommunstyrelsen ges i uppdrag att detaljplanelägga Hemmestatorp för bostäder, arbetsplatser och samhällsnytta (infartsparkering, återvinningsstation, mm.)

13. Kommunstyrelsen ges i uppdrag att utveckla Ekobackens företagsområde i enlighet med tidigare gemensamma ambitioner, med klimatinriktad företagsamhet, visningspark, återvinningscentral med tillägg av återbruksverksamhet. I investeringsbudgeten tydliggörs att kretsloppscentral ska etableras på Ekobacken (inte i Kil), 44 mnkr i ytterligare avsättning för ändamålet omallokeras.

Utbildningsnämnden

14. (A21) Utbildningsnämndens budget fastställs för år 2017 i enlighet med de uppgifter som redovisas under utbildningsnämnden.
15. (A22) Peng och ersättningar fastställs för verksamheter inom nämndens ansvarsområden enligt bilaga 7 i kommundirektörens förslag med justeringar i enlighet med de uppgifter som redovisas under utbildningsnämnden i socialdemokraternas förslag.

Kultur- och fritidsnämnden

16. (A23) Kultur- och fritidsnämndens budget fastställs för år 2017 i enlighet med de uppgifter som redovisas under kultur- och fritidsnämnden.
17. (A24) Kultur- och fritidsnämnden ges i uppdrag att utreda uppförandet av konstgräsplan och/eller flertalet spontanidrottsytor på lämpliga platser i kommunen, tillgängliga för såväl föreningslivet som för allmänheten. Medel 10 miljoner kronor avsätts i investeringsbudgeten 2017.

Socialnämnden

18. (A25) Socialnämndens budget fastställs för år 2017 i enlighet med de uppgifter som redovisas under socialnämnden.
19. Att avsätta 1 mnkr till förebyggande arbete framför allt för barn och ungdomar med fokus på alkohol och droger.

Vård- och omsorgsnämnden

20. (A26) Vård och omsorgsnämndens budget fastställs för år 2017 i enlighet med de uppgifter som redovisas under vård- och omsorgsnämnden.
21. (A28) Peng fastställs för särskilt boende, demensdagvård, hemtjänst, bostadsgrupp LSS, servicebostad LSS samt daglig verksamhet inom omsorgen för funktionshindrade enligt bilaga 7 i kommundirektörens förslag med justeringar enligt uppgifter som redovisas under vård- och omsorgsnämnden i socialdemokraternas förslag.

Bygg-, miljö- och hälsoskyddsnämnden

22. (A29) Bygg-, miljö- och hälsoskyddsnämndens budget fastställs för år 2017 i enlighet med de uppgifter som redovisas under bygg-, miljö-, och hälsoskyddsnämnden.

Näringslivsnämnden

23. (30) Näringslivsnämndens budget fastställs för år 2017 i enlighet med de uppgifter som redovisas under näringslivsnämnden.

Tekniska nämnden

24. (31) Tekniska nämndens skatte- och taxefinansierade verksamhetsbudgetar fastställs för år 2017 i enlighet med de uppgifter som redovisas under tekniska nämnden.
25. Utredda möjligheten att inom taxekollektivet sänka anslutningsavgiften för nyproducerade hyresrätter enligt de uppgifter som redovisas under "Taxefinansierad verksamhet".